

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Inființarea burselor de mărfuri la Oradea-Mare

Precum se știe Oradea a fost autorizată să inființeze o bursă de mărfuri. Organizarea acestor burse s'a început și sunt îndicii că cel mult până la 1 iunie, bursa va începe să funcționeze.

Bursa va fi pentru cereale, vite și lemne știut fiind că Oradea este unul din orașele cari fac mare comerț cu aceste articole.

Se crede că numărul membrilor va trece de 250 ceea ce ar însemna că activitatea bursei este asigurată.

Bursa va fi instalată în palatul Halei Comerciale, care a fost construit la timpul său în acest scop.

Cea mai mare bancă din lume

Accionarii societăților „Chase National Bank”, „Equitable Trust Company” și „Interstate Trust Company” s'au întrunit zilele aceste și au aprobat fuziunea acestor 3 bănci.

S'a creat astfel cea mai puternică instituție bancară din lume. Noua instituție se va numi „Chase National Bank” și va avea un capital de 2 miliarde 800 milioane dolari.

Legea construcțiilor va intra în vigoare în scurt timp

Consiliul de miniștri a stabilit ordinea proiectelor de legi cari vor fi supuse discuției parlamentului.

La Senat se va discuta legea de organizare a casei muncii și legea de organizare a Ministerului de instrucție publică și culte.

La Cameră se va discuta legea construcțiilor, legea terenurilor degradate și legea asupra combatorilor concurenței neleale.

D. ministru de finanțe a prezentat consiliului două proiecte de legi: unul privitor la organizarea caselor de economie și celălalt privitor la monopolizarea gazului metan.

Consiliul de miniștri a discutat și aprobat aceste proiecte și a dispus ca ele să fie prezentate săptămâna aceasta la Cameră și Senat.

Fabrica de vagoane „Astra” a primit comenzi de mai multe sute de milioane

„Astra” își reprimște lucrătorii concediați

Fabrica de vagoane „Astra” din Arad în ultimul timp, după cum am mai anunțat,

a primit noi comenzi de sute de milioane

dela stat și astfel a ajuns în situația de-a-și reangaja muncitorii concediați acum câteva săptămâni.

Fabrica „Astra”, primind din nou însemnate comenzi, reprimind și muncitorii concediați,

își va mai angaja și muncitori noi,

dacă va fi nevoie, pentru a-și utiliza capacitate, în proporția comenzilor primite.

Németország 1 millió mázsa tengerit és 3 millió takarmányárpat vesz Romániától

A német sajtó közlése szerint a legutolsó minisztertanácsos elhatározta, hogy a német-román kereskedelmi szerződés mielőbbi megkötése érdekében Németország kormánysegéllyel lehetővé teszi, hogy a német gabonakereskedelem Romániától 1 millió q tengerit és 3 millió q takarmányárpat megszabott áron átvegyen.

Intreprinderea „Anker” continuă să se desvolte

Institutul de asigurări „Anker” S. A. R. continuă să se desvolte, după cum se poate constata și din bilanțul prezentat adunării generale.

Rezultatul obținut anul trecut se evidențiază mai semnificativ la

asigurările de viață, cari au crescut cu 65 procente

față de acele din anul precedent, având în vedere că institutul „Anker” din România, ca și cel fondator din Viena, se ocupă mai intensiv cu asigurări de viață, ambele având legături reciproce și în prezent.

În 1923 institutul a încheiat 5871

asigurări noi în suma de 334.000.000 lei și din aceste asigurări două treimi au fost de viață.

Pentru asigurările de viață și accidente contractate, societatea în anul trecut a încasat

în taxe de asigurări cu 63.387.000 lei mai mult,

decât în 1928.

Capitalul și rezervele societății la finea anului trecut s'au cifrat la 110 milioane lei, iar activele la 149 milioane lei, cu valoarea imobilelor ce are.

Az aradi Astra vagongyár milliós állami megrendeléseket kapott

Visszaveszik az elbocsátott munkásokat

Ismeretes, hogy az állam és a CFR több százmilliós megrendelést eszközöltek az aradi Astra gyárnál és ezzel a gyár abba a helyzetbe jutott, hogy sok munkanélküli szakmunkásnak ismét foglalkozást adhat.

Elsősorban azt a százötven szakmunkást veszik vissza az Astra-gyárba, akiket hetek előtt bocsátottak el és akikre most feltétlenül szükség lesz az új munkáknál.

Amennyiben a százötven munkás a megrendelt munka kivételéhez kevésnek bizonyul, ami valószínű, úgy az Astra-gyár igazgatósága újabb munkásokat vesz fel.

Május és június hónapokban tehát az állami megrendelések arányában a gyár visszanyeri régi üzemét.

Leszállították a tömegárúk vasuti fuvardíját

A CFR vezérigazgatósága a szállítási forgalom fokozása érdekében és a súlyos gazdasági válsággal küzdő vállalatok helyzetére való tekintettel elhatározta, hogy április 28-tól kezdve augusztus 1-ig lényegesen leszállított vasuti tarifa mellett legyenek szállíthatók a tömegárúk.

Azok a cégek, amelyek a redukált vasuti tarifát élvezni óhajtják, kérést kötelesek benyújtani a CFR kerületi kitermelési igazgatóságához.

Megalakulás előtt az európai vagonkartel

Az európai vagonkartel megbízottai között a tárgyalások előrehaladt állapotban vannak. A karteltagok a következő termelési-kvóta szerint részesednének: Belgium 34.6%, Németország 28.8%, Csehország 6.9%, Franciaország 13.9%, Olaszország 10.5%, Magyarország 2.4%, Ausztria 2.2% és Svájc 0.7%.

Csökkentették a husadagokat Oroszországban

Az orosz parasztság beletényeszeresítése a kollektív gazdálkodásba azt eredményezte, hogy az önállóságuktól megfosztott kisgazdák tömegesen levágták marháikat, hogy ne kelljen a szovjetgazdaságoknak átadni.

Az állatállomány szokatlanul nagy mértékben csökkent, ami arra indította a kormányt, hogy a husadagokat jelentősen csökkentse. A közelmúltban megjelent egy rendelet, amely a husadagot napi 10 dekára csökkentette, ami egy hónap alatt csak 21-szer vehető igénybe.

Stocurile de aur

„Federal Reserve Board” a publicat o statistică a rezervei din lumea întreagă.

Statistica arată că Statele Unite dispun de un stoc de aur de 3 miliarde dolari, Franța de 1 miliard 633 milioane dolari, Anglia 711 milioane dolari, Germania 544 milioane dolari, Argentina 434 milioane dolari, și Italia 273 milioane dolari în aur.

A Minerva és Transsylvania biztosítók szanálják a Victoria Naționalat

Megválasztották az új igazgatóságot és felügyelőbizottságot — A május 24-én megtartandó új közgyűlés dönt a Victoria Naționala további sorsáról

A Victoria Nationala Általános Rt. április 29-én tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelynek határozatait nagy érdeklődéssel várták nemcsak biztosítási szakkörökben, hanem az intézet ügyfelei is, mert az intézetről az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy fizetésképtelenné vált. Belső ügykezelésében pedig súlyos szabálytalanságok történtek.

A közgyűlés volt hivatott megállapítani, hogy az elterjedt hírek és a különböző sajtótámadások mennyiben feleltek meg a valóságnak és komoly alappal bírtak-e.

A közgyűlésen dr. Csatt Olivér igazgatósági tag elnökölt, aki megállapította, hogy nyolc részvényes jelent meg, akik összesen 4890 darab részvényt helyeztek letétbe, a közgyűlés tehát határozatképes. Az igazgatóság jelentését Fritz Schmidt igazgató terjesztette elő, amely jelentés

leplezetlen őszinteséggel ismerte be, hogy a társaságot az 1929. üzletévben tényleges veszteségek érték.

amelyek összege azonban korántsem olyan nagy, amint azt egyes sajtóközlemények feltűntették, mert az előterjesztett mérleg szerint az intézet összes vesztesége csak 869 ezer 900 lej volt.

Nem kapott felmentést a régi igazgatóság és felügyelőbizottság

A felügyelőbizottság nevében Russu Octavian, a bizottság elnöke azt a jelentést tette a közgyűlésnek, hogy miután a mérleget a bizottságnak nem volt alkalmja tüzetesen átvizsgálni, nem nyilatkozhat annak helyessége és valóságára tekintetében és ezért kerte a közgyűlést, hogy biztosítási szakemberekkel és könyvszakértőkkel egészítse ki a felügyelőbizottságot, az így kiegészített bizottság vizsgálja felül a társaság üzleti könyveit és a zárszámadásokat, megállapításairól az új közgyűlésnek tegyen jelentést és csak ezután adja meg a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentését. Ezt az indítványt a közgyűlés elfogadta, Sándor Béla, a Minerva Biztosító Rt. vezérigazgatójának azon javaslatával együtt, hogy a megválasztandó biztosítási szakemberek és könyvszakértők egyben a Victoria Nationala igazgatóságát és felügyelőbizottságát is alkossák.

Az új közgyűlést május 24-ikére, szombat délelőtt 11 órára hívták össze, amely időpontig az új felügyelőbizottság és

igazgatóság átvizsgálja a Victoria Nationala üzletvezetését, könyveit, a mérlegszámlákat úgy a kolozsvári központnál, mint a társaság vezérigazgatói és képviselőinek.

Az új igazgatóság és felügyelőbizottság

Az új igazgatóság tagjaiul a közgyűlés a következőket választotta meg: dr. Vékás Lajost, a Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet Rt. vezérigazgatóját, dr. Nagy László ügyvédet, a Róm. Kath. Státus ügyészét, Sándor Bélát, a Minerva Biztosító Rt. vezérigazgatóját, Venczel Bélát, a Transsylvania Biztosító Bank Részvénytársaság igazgatóját, dr. Kauntz József kolozsvári német konzult és Mátray Gé-

Áldozatokat hozott a Frankfurter Rückversicherungs A. G.

A szanálás érdekében jelentős anyagi áldozatot hozott a Victoria Nationalánál érdekelt Frankfurter Rückversicherungs Aktiengesellschaft, mely összes követeléseiről lemondott. A Dresdner Bank útján komoly és reális garanciákat nyújtott a Victoria Nationala vagyonszámának revíziója során esetleg megállapítandó és a mérlegben fel nem tüntetett veszteségeikért, részvénymajoritását pedig átadta a Minerva, illetve a Transsylvania biztosítóknak.

Tekintettel arra, hogy a Victoria Nationala ezek után jelentős és komoly értéket reprezentáló tartalékokkal rendelkezik,

az intézetnél biztosított felek teljes mértékben nyugodtak lehetnek, hogy

zát, a Minerva Biztosító Részvénytársaság ügyvezető igazgatóját.

Az új felügyelőbizottság tagjaiul megválasztották: dr. Sulyok István lapszerkesztőt, dr. Végh Pált, a Minerva Biztosító Rt. jogügyi osztályának főnökét, Torday Józsefet, a Keleti Újság főszerkesztőjét és Haray Józsefet, a Minerva Biztosító Rt. cégjegyzőjét.

Az új igazgatóság és felügyelőbizottság személyi összetétele annak a szanálási tranzakciónak a megnyilvánulása, amelyet a Minerva Biztosító Rt. és a vele viszontbiztosítási kapcsolatban levő nagyszombeni Transsylvania Biztosító Bank Rt. hajtott végre a Victoria Nationala, illetve a nála biztosított felek anyagi károsodásának és veszteségének eliminálása érdekében. A Minerva és Transsylvania Biztosítókat az az intenció vezette és vezeti a tranzakciónál, hogy a biztosítási piacot megóvják egy biztosítótársulat végleges összeomlásának megrázkódtatásaitól és a biztosított feleket az esetleges károsodástól.

semmilyen veszteség nem éri őket

és abban az esetben, ha a Minerva és Transsylvania az intézetet a május 24-én megtartandó közgyűlésen beolvastja, — amire jelenleg átlagos a remény — úgy a régi megkötött üzletek jelentős alátámasztást nyernek a felek részére a Minerva és Transsylvania biztosítótársaságok nagy értéket reprezentáló vagyonállagában.

Valószínűnek látszik, hogy a Victoria Nationala 5 milliós részvénytőkéjét le kell majd írni és a május 24-én megtartandó új közgyűlés fog határozni a társaság további sorsát illetően, amely még a teljes likvidálás, vagy felszámolás esetén sem fogja anyagi szempontból károsan érinteni az intézetnél biztosított feleket.

Az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank Rt. közgyűlése

Az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank Rt. április 27-én tartotta meg Piața Unirii (Főter) 29. szám alatt levő helyiségében rendes közgyűlését. Az intézet az elmúlt évben is a legnagyobb rigorozitással bírálta el üzleteit,

kerülte a magas betéti kamatok fizetését, viszont adós felei hiteligényeit igyekezett kuláns kamattételek mellett kielégíteni.

A közgyűlés az előterjesztett zár-

számadásokat, valamint a nyereség felosztására vonatkozó javaslatokat elfogadta és igazgatósági tagokul a következőket választotta meg:

Blau Béla magánzót (Baden), dr. Blau Pál, a Stollwerk-gyár erdélyi reprezentánsát (Kolozsvár), dr. Hári Géza, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank igazgatóját (Budapest), Lopedatu Alexandru volt miniszter, egyetemi tanár (Cluj), Negruțiu F. Ioan kereskedelmi és iparkamarai elnököt (Cluj) és Ritók Lajost, az intézet ügyvezető igazgatóját.

FIGYELŐ

Takarékosság Rt.-nál Boschán Géának a végrehajtó bizottság elnöki tisztéről más elfoglaltatás miatt történt lemondásával megüresedett tiszt ségére Kuck Ferdinánd kolozsvári kereskedő kerül. Boschán Géza igazgatói tagságát továbbra is megtartja.

Farkas János, ki a fuzionált cipőgyárak detail elárúsító helyeinek vezetője lesz és a kolozsvári üzlet vezetésétől megvált, igazgató tagságáról való lemondása folytán, helyét Révész Lajos fogja betölteni.

Szele és Konkoly kolozsvári ügynökségből Konkoly Antal kiválik és az aradi Sidol-művek eladási szervezetét fogja vezetni. Ifj. Szele Márton az irodát tovább vezeti.

Simon László mérnök egyéni cégének bejegyzését kérte.

Ascher Alfréd, Venus konfekcióáruház egyéni cégének bejegyzését kérte.

DIVERSE

DI GH. MILEA, fost încasator la „Ardealul Economic” pentru București, cu toate că dela 1 Iulie anul trecut nu mai este angajat la ziarul nostru, după cum suntem informați, continuă să încaseze abonamente și inserate pentru acest ziar, falsificând chitanțe. Rugăm pe onorații noștri abonanți și inseratori să nu mai respecte chitanțele date de persoana amintită și să nu-i plătească nimic în contul ziarului „Ardealul Economic”, Gh. Milea neavând drept să se mai prezinte nicăieri în numele acestui ziar.

Ministrul industriei și comerțului însarcinat comisiunea care negociază în prezent un tratat de comerț cu Austria, să conducă și negocierile unor convențiuni similare cu Jugoslavia și Ungaria.

Toate aceste trei comisiuni vor fi prezidate de dl ministru plenipotențiar N. D. Gherman, deputat.

Tratativele vor începe în curând la București.

Árverések

Berde Albert július 17-re árverést tüzetett ki Harnik Gyulának, Kolozsváron, a Kálvin utcában levő emeletes villájára 216.500 lejes követeléséért. Kikiáltási ár 900.000 lej.

Renner Testvérek és Társai Bőrgyára Rt. a május 16-ra Hecht Richard kolozsvári villájára kitűzött részárverést visszavonta és július 21-re 3 millió lej kikiáltási ár mellett az egész ingatlanra új árverést tüzetett ki.

DIANA

sós borsesz, vezérképviselő „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

„Victoria Națională“ se sanează prin „Minerva“ și „Transilvania“

Reprezentanți de ai institutelor de asigurare „Minerva“ și „Transilvania“ au fost aleși în consiliul de administrație al societății de asigurări „Victoria Națională“ — In 24 Mai a. c. „Victoria Națională“ va avea o adunare extraordinară pentru a decide despre soarta institutului

Societatea de asigurări „Victoria Națională“ din Cluj, și-a avut adunarea generală în 29 Aprilie a. c. sub prezidenția dlui Dr. Oliver Csath, care a constatat, că la adunare s'au prezentat opt acționari cari au deus în total 4890 acții

și deci adunarea a putut avea loc conform statutelor.

Raportul direcțiunii a fost prezentat de către dl. director Fritz Schmidt, care a anunțat că

institutul în 1929 a avut pierderi, dar nu atât de însemnate

după cum s'au lansat, ci numai 869.900 lei, cu toată criza economică, ce persistă în România.

Dl Octavian Rusu, în numele comitetului cenzorilor a declarat, că nu a avut ocazie, ca să studieze mai amănunțit bilanțul și din acest motiv a cerut să se aprobe

completarea comitetului de cenzori cu specialiștii autorizați

din ramura asigurărilor, urmând a se convoca o nouă adunare, căreia să-i fie prezentat și raportul cenzorilor precis examinat și detailat, pentru a se acorda descărcarea necesară consiliului de administrație și direcțiunii.

Propunerea dlui Rusu a fost primită cu mențiunea, că noii membrii vor fi considerați și ca membri ai direcțiunii și comitetului de cenzori ai societății „Victoria Națională“, la propunerea dlui Bela Sándor, director general la societatea de asigurări „Minerva“ din Cluj.

Noua adunare s'a fixat pe ziua de 24 Mai a. c. până la care data

urmează să se examineze amănunțit gestiunea anului trecut,

pentru a fi prezentată.

Adunarea generală, după hotărârile luate, a ales următorii

nouii membrii în direcțiune:

Dr. Ludovic Vékás, director general la institutul de arte grafice „Minerva“ din Cluj; Dr. Ludovic Nagy, avocat și jurisconsult la Statul Romano-Catolic; Bela Sándor, director general la institutul de asigurări „Minerva“ din Cluj; Bela Venczel, director la institutul de bancă și asigurări „Transilvania“ din Sibiu, sucursala Cluj; Dr. Iosif Kauntz, consul german în Cluj; și Geza Mátray, director la institutul de asigurări „Minerva“ din Cluj.

In comitetul cenzorilor au fost aleși ca noui membri dnii: redactor Dr. Stefan Sulyk, Dr. Paul Végh dela institutul de asigurări „Minerva“ din Cluj; director Iosif Torday dela „Keleti Ujság“ din Cluj și procuristul Iosif Haray dela institutul de asigurări „Minerva“ din Cluj.

Compunerea direcțiunii și comitetului cenzorilor evidențiază destul de elocvent ca

tranzacțiunea este întreprinsă de către „Minerva“ și „Transilvania“ pentru sanarea institutului Victoria Națională

din Cluj, ca să se recompen-

Uj bizottságot választottak a Sváb Kereskedelmi és Iparbank betéteseí

75 százalékos kvótát remélhetnek a hitelezők

A temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank betéteseí értekezletet tartottak, amelyen körülbelül kétszáz betétes jelent meg.

Friedmann Adolf dr. bejelentette az értekezleten, a pénzügyintézet igazgatósága a törvényszékhez benyújtott kényszerjegyzési kérelemben felajánlott *hatvan százalékos kvóta helyett már hetven százalékos kifizetésére tett ígéretet.*

Szállítsák le a tüzifa fuvardíját és töröljék el a vámját

Kilóméter-vagononként 8 lej legyen a vasuti tarifa

Több előfizetők és olvasók kívánságára közöljük az alábbi cikket, amelynek tartalmát a kormány illetékes közegei figyelmébe ajánljuk:

Romániának kevés exportcikke van. Nagyban csak búzát, petroléumot és fát exportál. Országos érdek, hogy ezen három cikk kivitele minél nagyobb legyen és az ország gazdasági mérlegében emelje az aktív tételeket.

Jelenleg a fakivitelről, szorosabban a tüzifa exportjáról kívánunk szólni.

Romániában hatalmas bükkerdőségek vannak, amelyek sok százezer hektár területet borítanak. A bükkfa nagy elterjedése, de különösen hátrányos minőségi tulajdonsága miatt tulajdonképpen csak tüzifának dolgozható fel. *A tüzifa alacsony belső értéke és az aránylag magas vasuti fuvar okozza, hogy legfeljebb 300—400 kilométerre szállítható, kevés kivétellel. Ez a körülmény természetesen nagyon megnehezíti a román tüzifa kivitelét is, mert nagyobb távolságok leküzdéséről van szó. Románia több százkilométeres határral bir Magyarország felé, mely*

seze asigurații și să se apere piața asigurărilor de noui sgu-duiri.

In interesul sanării institutului „Victoria Națională“ din Cluj.

a făcut mari sacrificii și Frankfurter Rückversicherungs Aktiengesellschaft“,

care era cointeresat la institutul „Victoria Națională“ din Cluj, renunțând la pretențiunile ce are, prin „Dresdner Bank“, oferind garanții serioase în acest sens, prin cedarea acțiunilor ce a avut, în favoarea institutului „Minerva“ din Cluj.

Institutul de asigurare „Victoria Națională“ astfel, dispune de rezerve suficiente, încât

asigurații pot să fie liniștiți, că nu vor avea pierderi

realizându-se tranzacția cu „Transilvania“ și „Minerva“ în adunarea din 24 Mai a. c. cari își iau asupra lor executarea contractelor încheiate.

Valószínűnek tartja azonban, hogy a vagyoni állag lehetőségét nyújt *esetleges hetvenöt százalékos kvótára is.*

Többek hozzászólása után a betétesek új bizottságot választottak, amelynek tagjai lettek: Friedmann Adolf dr., Loser János, Lauer Péter, Schwarz János dr., Blasmann Henrik, Neicu Vazul, Bauernbach Mihály és Prohaszka János.

masan növelné. Ezt természetesen csak úgy lehetne elérni, ha a tüzifaexport tarifátételeit *kilóméter-vagononként 8 lejjel állapítanák meg, semmiesetre sem magasabbra, mert a csehszlovák konkurenciával kell számolni.*

A második nagy akadály a tüzifaexportnak a kiviteli vám. Már magában véve az a körülmény, hogy kiviteli vámost szednek ezen cikk után, ahelyett, hogy *exportprémiumot adnának*, megdöbbentő, de a vám nagysága is érthetetlen, hiszen körülbelül annyit tesz ki mint a nyolcszorta értékesebb fűrészfűrészanyag. Ezt *a vámost teljesen el kell törölni*, mert nemcsak a tiszta vámdíjtétel, mely körülbelül 177 lejt tesz ki vagononként, de a mellékdíjak és a kezelési költségek ezt összesen vagononként körülbelül 400 lejre emelik. Azonkívül a nagy exportörök kénytelenek a határállomásokon expozitúrát tartani a vámolási eljárás elvégzésére, míg a kisebb exportörök a drága spepitöröket kénytelenek igénybevenni, mert nem utazhatnak minden vagonnal a határállomásra a vámolás eszközzésére.

A javasolt könnyítéseknek csak akkor lesz gyakorlati értékük, ha azokat még *Julius közepeig léptetik érvénybe*, mert már *a nyár folyamán fedezik szükségletüket a magyar faimportörök* és ha ezen orvoslás esetleg szeptember—októberben történék akkor az idei szezon megint elvesztettük.

Tüzifások.

Fizetéseketelenségek, kényszeregyezségek

Heller Henrik margittai kereskedő kényszeregyezséget kért. Passzívája egymillió, aktívája 640.000 lej. A törvényszék május 6-ára tüzte ki a kényszeregyezés tárgyalását.

Heszler Lajos marosvásárhelyi kereskedő 2 év alatt fizetendő 50 százalékos kvótás kényszeregyezési ajánlatát a hitelezők csak megfelelő garancia mellett hajlandók elfogadni.

Szentbenedeki Elektromos Művek Rt. Dej.

MEGHIVÓ

A Szentbenedeki Elektromos Művek Rt. részvényesei meghívotnak a társaság hivatalos helyiségeiben 1930. május 9-én d. u. 3 órakor Dejen meg-tartandó

XX. rendes évi közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése az 1929. évről.
 2. Az 1929. évi mérleg és nyereség-vesztesség számla jóváhagyása és az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
 3. A nyereség felosztása.
 4. A felügyelőbizottság tagjainak megválasztása.
 5. Esetleges előterjesztések.
- Az igazgatóság.

Mi ujság a piacon?

Elcsöndesedett az amerikai pamutspekuláció. Az utóbbi jelentések szerint a nyerspamut ára 16 és 17 cent között hullámzik, míg a termináruk színvonala őszre vonatkozóan 15 és 16 cent között mozog. Amint ebből következtethető, az amerikai spekuláció egyelőre nem lát további hosszmomentumot, sőt inkább az árlemorzsolódás felé hajlik, de viszont az erős kezek egyelőre stabilizálni igyekeznek az árszínvonalat.

Az angliai textilgyárak és az indiai forrongások. A legújabb jelentések szerint további üzemkorlátozások történnek az angliai textilgyárak körében és pedig kifejezetten az indiai fogyasztás várható megcsappanása folytán. Az angol gyárak egyelőre hiába keresnek megfelelő piacot az indiai üzleteik pótlására.

A selyemgyárak propagandát kezdeményeznek a valódi selymek érdekében. A műselyemfogyasztás növekvő arányai végre felrúzták letargiájukból a selyemgyárakat s mindenféle plakátok hirdetik, hogy a selyemhernyó fonalából készült selyemtermék anyagával semmi sem versenyezhet. A francia legfelsőbb bíróság legújabb döntése szerint selyem elnevezést csakis a selyemhernyó fonalából készült anyagra szabad alkalmazni. A hatóságok és az érdekelt gyárak tehát kezdenek összefogni a selyem védelmére — s a pénztelen publikum egyre nagyobb mérvben veti magát az „olesó” műselymekre.

A földkerekség mai buzakészlete. Az ellenőrizhető világpiaci buzakészlet mennyisége — amerikai jelentés szerint — áprili közepén 65.5 millió kvarter volt. Tavaly hasonló időpontban 62.2 millió kvarterre becsülték a világpiaci készleteket.

Stabilizálódtak a kávéárak. A braziliai árvédelmi bizottság hathatós intézkedései folytán hetek óta változatlan a brazil-kávék ára s tartják a nivójukat mérsékelt forgalom közepette a kék-kávék is. Ez annál is figyelemreméltóbb, miután a világpiacok felvevőképessége ujabban további hanyatló tendenciáról tesz tanúságot.

Pyram-Pasta tubusban lényesebb és festi a legkényesebb cipőket „LEDA” Timișoara.

Autókat, bőröket, tömegárukat legjobban a „LEDA” vegyszeti gyár által készített „CELLOLEDIN” Spritzlakkal festhet.

Kérjen ajánlatot.

„LEDA”
fabrica de prod. chimice s. a.
TIMIȘOARA

O bancă de încasări în Oradea

Banca s'a inițiat din partea comercianților din Oradea, Satmar și Salaj

Comercianții engrosiști din Bihor, Satmar și Salaj au inițiat o acțiune pentru

inființarea unei bănci de încasări,

care în actualele greutăți să mijlocească încasările din punct de vedere tehnic.

Banca inițiată ar avea menirea să înlesnească

încasările, pe cari le au de făcut comercianții engrosiști și industriași

avându-se în vedere, că băncile existente se ocupă numai cu încasări ale căror cambii sunt scadente.

Noua bancă, în afară de cambii s'ar angaja să încaseze și

facturi, ca și orice alte pretenții.

ce au comercianții și industriașii la diferiți clienți.

Csehszlovákiában nem szállítják le a hivatalos kamatlábat, a hitelviszonyokban továbbra is tart a bizonytalanság

Prágai jelentés szerint a csehszlovák Nemzeti Bank tanácsa a pénzpiac helyzetéről megállapította, hogy a gyáripar gyengébb foglalkoztatására való tekintettel bizonyos felesleg mutatkozik, a pénzbőség azonban — mint azt már a pénzüntézetekkel megtartott legutóbbi konferenancián megállapították — nem általános és egyenletes.

A Nemzeti Bank tanácsa ezért elhatározta, hogy változatlanul fentartja az eddigi hivatalos bankkamatlábat.

A Nemzeti Bank tanácsának ülésén az a vélemény nyilvánult meg, hogy a jövótételi kölcsön kibocsátása után tisztázódni fog a kérdés, hogy a tényleges viszonyoknak milyen

kamatláb felel meg. A gazdasági helyzetről a Nemzeti Bank tanácsa megállapította, hogy abban lényeges változásokra nem került a sor. A hitelviszonyokban továbbra is tart a bizonytalanság, ami a fizetésképtelenségek további elszaporodásában nyilvánul meg. Bizonyos

rosszabbodás mutatkozik a textilipar helyzetében, részben pedig a fémiparban is,

a gyáripar többi ágaiban nem került sor változásokra.

A Nemzeti Bank a legközelebbi időben foglalkozni fog a kérdéssel, vajon a jövótételi bank kibocsátásában való részvétel alapján még ebben az évben felemeljék-e a csehszlovák Nemzeti Bank alaptökéjét.

Kartellbe tömörülnek a romániai bádoglemezgyárak

Az árak egységesítése, a káros árverseny megszüntetése a kartell célja

A romániai bádoglemezgyárak között az utóbbi időben tárgyalások indultak meg, amelyek kartell megvalósítását célozzák. Erre közvetlenül az szolgáltatott okot, hogy

egy-egy gyárak részéről az iparra káros verseny fejlődött ki.

Különösen a bánági gyárak árajánlatai voltak lényegesen olcsóbbak az erdélyi és regáti

gyárak ajánlatainál. A napokban az érdekeltek között Temesvárott folytak a megbeszélések, melyek azonban nem vezettek eredményre. Érdekeltek körök szerint

a tömörülésnek nem az árak emelése, hanem azok egységesítése lenne a célja.

A tárgyalásokat az érdekeltek gyárak közelebről folytatják.

Inaugurarea noiei legături dintre Bucovina și Maramureș

In urma îndelungatelor și laborioaselor tratative urmate între România, Polonia și Cehoslovacia pentru

realizarea unei legături directe între Bucovina și Maramureș,

trecând pe liniile căilor ferate poloneze și cehoslovace, ajungându-se la un acord perfect, în ziua de 5 Mai a. e., se va da în circulație noua comunicație.

Cu această ocaziune miniștrii de comunicație ai celor trei țări amice, subsecretarii de stat ai acestor departamente, miniștrii plenipotențiar ai statului polon și român împreună cu înalții funcționari ai căilor ferate ro-

mâne și cu delegații celor trei administrații cari au lucrat la încheierea acordurilor, vor parcurge în aceeași zi noua linie, într'un tren inaugural de deschidere, căruia îi vor urma trenurile obișnuite.

Este locul să relevăm marea importanță ce are pentru publicul călător această nouă legătură care-i va da putință să parcurgă

distanța dintre Cernăuți și Oradea în mai puțin de 16 ore

cu trenuri accelerate la cari vor fi atașate și vagoane de dormit.

Nu mai puțin importantă este această linie pentru economia națională

creind un flux de transporturi de materii prime și de produse fabricate, de lemnașe, vite, sare etc., cari făcându-se pe o distanță mult mai mică, deci cu un preț de transport mult mai ieftin vor contribui la eftinirea tuturor acestor articole.

Monopolizarea exportului de vite în România

In ultimul timp s'a rezolvat definitiv chestiunea organizării de syndicate pentru exportul animalelor în Jugoslavia și România. In ambele țări se va acorda acestor syndicate monopolul exportului de vite, urmând ca exportul din afară de syndicat să fie impus la taxe vamale.

După Polonia, se înființează deci syndicate pentru exportul animalelor și în România și Jugoslavia, unde aceste întreprinderi vor forma organizațiuni privilegiate și puternice din punct de vedere financiar.

Monopolizarea exportului de animale se va manifesta natural și pe piețele de desfacere din Austria și Cehoslovacia. Syndicatele menționate ar putea coordona foarte ușor activitatea lor pentru realizarea de diferite scopuri, ca ridicarea prețurilor, etc.

Odată cu monopolizarea exportului de animale tinde a se desvolta în statele exportatoare și prelucrarea cărnii.

România a încheiat un acord tarifar cu Spania

In urma tratativelor ce au avut loc între d. Cardenas, ministrul Spaniei la București și delegații Ministerului de industrie și comerț prezidate de d. ing. Cezar Popescu, directorul general al industriei, s'a convenit încheierea unui acord tarifar între România și Spania.

Acordul are un caracter provizor până la încheierea unei convenții de comerț definitive.

Acordul a fost ratificat de către Delegațiunea economică și rămâne să fie semnat.

Durata acordului este de șase luni, cu începere dela semnarea lui.

INVITARE

„UNIO” fabrica de ulei, săpun și prod. chimico industriale S. A. din Carei cu onoare invită Dnii acționari la

a VII-a Adunare Generală-ordinară

ce va avea loc la 11 Maiu 1930 la orele 11 a. m. în biroul propriu din Str. Ștefan cel Mare 22.

Direcțiunea.

Ordinea de zi:

1. Alegerea verificatorilor procesului verbal.

2. Raportul Direcțiunii și Comitetul Cenzorilor despre gestiunea anului trecut, prezentarea bilanțului și conturilor și descărcarea Direcțiunii și Comitetului Cenzorilor.

3. Eventuale propuneri.

U. G. I. R. solicită o nouă politică economică

Noul program de muncă al Uniunii Industriașilor din Cluj

Adunarea generală convocată de UGIR, Regionala Cluj pe ziua de 27 Aprilie a. c. în Cluj în afara de aprobarea gestiunii, alegerea unor membri în conducere, pe lângă altele a mai avut să hotărască și asupra noului program de muncă al Uniunii, a cărei reorganizare s'a precizat foarte imperios,

în interesul industriei și deci a vieții economice,

care în România continuă să întâmpine enorme stavile în dezvoltarea ei.

În continuarea reorganizării, conducătorii dela UGIR, din Cluj vor căuta să restabilească și să intensifice

capacitatea de acțiune a organizației industriașilor

pentruca să poată ține piept stavilelor, cari ne stânjenesc dezvoltarea vieții Economice.

Paralel cu această muncă de restabilirea capacității de acțiune, administratorii delegați ai Uniunii vor trebui să mai depună și o altă muncă de organizare și anume în primul rând de organizare regională și eventual de grupare locală. Pentru prelucrarea amănunțită a politicii economice de armonizare respectiv pentru infiltrarea ei în conștiința publică a tuturor păturilor economice constiente

caută legături și colaborare cu toate organizațiile profesionale libere,

sau mai eficace a muncii productive. Organizațiile Ugirului trebuie să ia contact din nou cu organizațiile meseriașilor și ale comercianților, cu cele ale muncitorilor și ale agriculturilor, precum și cu camerele profesionale de comerț și industrie și de agricultură, urmând a lucra împreună pentru

clarificarea relațiilor economice devenite din nou foarte critice,

cum au lucrat împreună altădată. În anii 1920—1922, în mai multe centre economice. Astăzi, bine înțeles, va trebui să mergem mai departe ca în acele vremuri. În loc de colaborări ad-hoc, trebuie să se înființeze

sfaturi economice cu caracter permanent

și în acest fel, cu organizații mergând de jos în sus, să se dea ființă consiliului economic general, ideea căruia și-a însușit-o și dl. președinte actual al consiliului de miniștri la prima ei sulevare și care, ar putea fi cea mai puternică cetate de apărare a oricărei munci productive și prin urmare — și a producției industriale.

Cu toate că colaborarea cu organizațiile surori și discuțiile mai largi ce se vor avea cu ele, pentru clarificarea multor chestiuni economice de cea mai mare importanță, — va da material îndestulitor presei economice pentru a atrage, cu publicațiunile ei binevoitoare atențiunea celor mai largi pături ale populației asupra problemelor economice. — totuși, va trebui alimentată și din partea Uniunii presa serioasă cu idei, teorii și date economice instructive și lămuritoare.

Colaborarea creată în baza hotărârilor adunării generale extraordinare din luna August, anul trecut cu câteva organe de presă fruntașe, trebuie adâncită și în acest scop trebuie să se recurgă din nou la sprijinul membrilor Uniunii. Sprijin în înțelesul că vor culege și vor pune la dispoziție și ei material de presă și în înțelesul, că la cererea motivată

vor veni și cu sprijinul lor material în ajutorul organelor de presă.

cari se vor ocupa cu bunăvoință de chestiile economice.

Peste această muncă pregătitoare, ce urmează să se desfășure între frontierele țării noastre, va mai trebui să se mai ia legătură în mod sistematic și cu grupările de interese industriale din străinătate.

Din experiență s'a format convingerea, că nu numai organizația, dar și întreprinderile-membre ale Uniunii, ca unități, cu foarte puține excepțiuni — au neglijat întrucâtva aceste legături cu organele de interesare și de afaceri din străinătate, cari — de altfel — țin foarte bucuros aceste legături.

Umblând prin țări streine, vedem, că între cointeresările economice, aproape nu mai există frontiere, câtă vreme la noi, abia la conducătorii câtorva fabrici mai mari, putem constata străduințe conștiente de a

ține legături cu întreprinderile similare străine, sau cu organizațiile lor de cartel.

în afară de cadrele afacerilor concrete. Ori, încercările făcute până acum prin legături directe sau prin intermediul întreprinderilor fruntașe — au adus toate rezultate. Cu ajutorul materialului obținut pe această cale, s'au putut sustine cu temei acțiunile împotriva unor excese ale legilor sociale și ale legii impozitului pe lux și cifra de afaceri, precum și acțiunile pentru înfăptuirea legii construcțiilor. Cu ajutorul acestor organizații și întreprinderi străine,

considerate ca fiindu-ne declarate concurente,

în câteva cazuri concrete s'a

reușit a obține rezultate, cari — fără concursul lor — nu s'ar fi putut obține. Pentru acest motiv, o ramură a activității Uniunii în acest an, va fi dezvoltarea în mod mai intensiv a colaborării Uniunii cu organizațiile surori streine, rugând, în același timp și întreprinderile membre a lua și ele legătură cu întreprinderile similare, în chestii de interes public, punând la dispoziția Uniunii și datele culese prin aceste legături.

De pe urma organizării pe aceste baze largi cea mai importantă activitate a Uniunii, care este

determinarea guvernului pentru o politică economică corespunzătoare

va da necondiționat mai bune rezultate, decât cele din anul trecut.

Deși nu se speră a putea câștiga guvernul actual pentru toate punctele programului economic înaintat adunării generale extraordinare din August anul trecut și aprobat de această adunare, pentru punerea în aplicare a punctelor celor mai urgente din acest program, se crede a-l putea determina totuși. Și pentru a nu greși în ce privește ordinea punerii acestora în aplicare, s'a cerut aprobarea adunării, pentru a prezenta, atât condu-

cerii generale dela centru, cât și guvernului țării, cele ce urmează:

1. Revizuirea legii asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri, în sensul, de a se suprima obligațiunea ținerii registrului special, care nu se pretinde în nici-o altă țară; de a se percepe impozitul numai la sumele incasate efectiv și de a se scuti de impozit vânzările pentru export.

2. Menținerea în vigoare a actualului tarif local de transport; sau, dacă revizuirea lui — din pricina felului complicat de percepere a taxelor — este de fapt inevitabilă, să rămână neatinsse înlesnirile acordate industriei încurajate, și să se abandoneze proiectul de sporirea baremurilor pe distanțele începătoare dela 300—500 Km. care ar produce necondiționat o scumpire a mărfurilor.

3. Înființarea de urgență a oficiului de export și delegarea ca unul dintre reprezentanții permanenți ai industriei, a directorului Uniunii în acest oficiu. În afară de culegerea informațiilor internaționale necesare, acest oficiu să înceapă imediat și înlăturarea piedecilor, cari stau în calea exportului nostru.

4. Pe lângă înființarea urgentă a Casei autonome a construcțiilor, legiferarea în spirit modern a încurajării construcțiilor scutirea de impozit pe 30 ani, acordată funcționarilor, precum și toate avantajile, fără de cari, în împrejurările actuale, începerea construcțiilor în masă nu se poate realiza.

5. Înființarea de urgență a Consiliului economic general și delegarea cel puțin a unui reprezentant al Uniunii regionale în acel consiliu.

Banca de Agricultură și Export își cifrează capitalul la 250 milioane

Adunarea generală din 26 Aprilie a. c. a trecut la rezerve 25.4 milioane

Adunarea generală a Băncii de Agricultură și Export s'a întrunit în ziua de 26 Aprilie.

Raportul Consiliului de administrație insisă asupra cifră piața și în urma căreia suferă toate ramurile industriei și ale negoțului.

zei de consumație de care su-

Scăderile însemnate survenite și prețurile cerealelor au împiedecat pătura agricolă să-și îmbunătățească situația,

cu toată recolta favorabilă a anului trecut.

Fată de această situație, comitetul de direcție a luat măsura de restrângere a operațiunilor până la stabilizarea lucrurilor.

Din bilanț reese că mișcarea diferitelor conturi s'a cifrat la 31 Decembrie 1929, la 927 milioane față de lei 823 milioane la aceeași dată în 1928. Cu toată situația grea a pieței, depozitele de fructificare au sporit la 110 milioane față de 84

milioane din 1928. Creditele acordate proprietarilor agricoli au atins

cifra de 53.7 milioane față de 28.5 milioane în 1928.

Apreciind modul de a lucra al Băncii de Agricultură și de Export. Banca Națională i-a acordat un reescont de peste 58 milioane.

O sumă de 159 milioane este alocată în bilanț pentru creanțe dubioase.

Din beneficiul net pe 1929, plus reportul din 1928, în sumă de 14 milioane,

se trec 25.4 milioane la fondul de rezerve extraordinare

și soldul de 8 milioane se re-
porțează pe anul viitor în interesul consolidării societății.

Capitalul și rezervele societății se ridică la 250 milioane lei.

Rafinările din Ardeal cer să fie îndreptățite

În memoriul înaintat Dlui Maniu, Rafinăria de Petrol din Dej cere tratament egal cu rafinările din Vechiul Regat — Dlui Vidrighin îi lipsește capacitatea de interpretare a restului industriei? — Nedreptatea făcută rafinăriilor de petrol din Ardeal

„Rafinăria de Petrol din Dej“, a adresat guvernului un memoriu, în care, prezentându-și situația precară, cere ca să aibă un tratament egal cu rafinările din Vechiul Regat în ce privește transportul produselor ce fabrică.

Rafinăria a solicitat în mai multe rânduri remedieri, dar neprimind, acum s'a adresat direct dlui Maniu, președintele consiliului de ministri, căruia îi cere intervenția ca să ia dispoziții pentru îndreptățirea ce reclamă în interesul vieții economice din Ardeal.

Doleanțele Rafinăriei de Petrol din Dej le-am mai evidențiat și când s'au cerut remediile dela direcțiunea Generală CFR.

Rafinăria de petrol din Dej, situată în nordul Ardealului, prelucerează, ca materie primă, țițeiul pe care-l aduce în vagoane-cazane dela locul de origine din Băicoi, Moreni și Câmpina și deservește cu produsele sale petrolifere toate județele limitrofe,

fiind singura rafinărie ce lucrează azi

în această regiune.

Rafinăria de petrol din Dej, înființată cu mult înaintea războiului a fost mărită și înzestrată în ultimii ani cu cele mai perfecționate și moderne instalațiuni de rafinaj și de prelucrarea uleiurilor;

lucrează anul 2000 vagoane țiței

și întrebuințează în fabrică permanent 80—85 angajați, majoritatea familisti. Rafinăria de petrol din Dej, plătește CFR. pentru transportul de țiței dela Băicoi la Dej și pentru transporturile produselor petrolifere prelucrate ce

dirijază din Dej în diferite direcții, o sumă de circa 30—35 milioane anual,

în afară de alte foarte importante sume ce plătește Statului sub diferite forme ca: taxe, impozite, etc.

Greutățile inerente unei industrie de petrol, cu care Rafinăria de Petrol din Dej a avut de luptat a fost suportate până în prezent și fabrica s'a putut menține, lucrând anevoios, dar lucrând zilnic, și menținându-și aproape întreg personalul, pentru a nu-l arunca pradă șomajului și mizeriei, sperând în vremuri mai bune pentru această năpăstuită ramură de industrie, atât de vitreg încercată de marea criză mondială, care bântue de câțiva ani fără a se putea întrevădea când va lua sfârșit. Dacă până în prezent lupta dârză a rafinăriei a învins greutățile

de tot soiul ce a avut în cale, astăzi însă,

în fața loviturii de grație ce i-se rezervă de către C. F. R., își pleacă mâhnită capul,

declarându-se, incapabilă de a mai putea continua lupta.

În decurs de mai mult de un an, în foarte dese rânduri, a descris pe larg Direcțiunei Generale a CFR. situația gravă ce i-se creiază prin taxarea exagerată a transportului de țiței până la Dej și

și-a dovedit prin calcul cu cifre reale, dreptatea cererii

A intervenit în tot acest interval de timp, atât direct cât și prin Asociația Industriașilor de Petrol, din care face parte, dar fără rezultat.

Industria de Petrol, din Dej, prelucrând țițeiul în rafinăria sa din Dej, transportă această materie primă dela locul de origine Moreni prin conducte la Băicoi și până la Dej, cu cazanele, plătind CFR. taxele convenite conform tarifului special V. în care este clasată această categorie de marfă. Acest tarif special V. a făcut și face în prezent obiectul memoriului.

Rafinăria, începând din anul 1923 a plasat jumătate din ce a fabricat în țară, iar jumătate în străintătate din produsele sale.

În tariful de transport din anul 1927, CFR. a făcut o distincție între tariful intern și export și a clasat cu taxa de transport redusă, produsele petrolifere destinate pentru export. Pentru rafinăriile situate depărtat dela origina țițeiului, întrucât transportul de țiței dela origina până la rafinăria prelucrătoare se facează intern, s'a aprobat o rebonificare de fracht.

Noul tarif de transport în Iulie 1928 a anulat clauza de rebonificare de fracht pentru rafinăriile situate depărtat dela origina țițeiului

și astfel rafinăriile depărtate de originea țițeiului nu sunt în stare a exporta.

Taxele convenite CFR. asupra transportului benzinei ce se exportă este clasată în tariful special VII, iar celelalte produse petrolifere în tariful special VIII.

Indicând tarifele speciale în care sunt clasate de către C. F. R., atât materia brută, țițeiul, cât și produsele prelucrate pentru export, se evidențiază următorul calcul:

a) Dela Băicoi până la Dej sunt 470 klm., iar b) dela Dej

până la frontieră (de exemplu Episcopia Bihorului) sunt 220 klm.

Fabrica din Dej, dorind să exporte o cantitate de 10.000 petrol are de plătit: 1 pentru țițeiul adus dela Băicoi la Dej adică pentru 470 klm. taxele conform tarif special V. la vagonul de 10.000 klg. 7.600 + 300, în total 7.900.— lei, 2) pentru petrolul destinat exportului tarifat la clasa specială VIII, deci pentru un vagon de 10.000 klg. distanță Dej—Episcopia Bihorului, 220 klm. = 2.300, adică în total 10.200 lei.

Atât costă pe rafinăria din Dej taxele de transport pe C. F. R., atunci când exportă un vagon de petrol. Dar, când un vagon de petrol se exportă direct prin Episcopia Bihorului, care vagon de petrol a fost prelucrat la origina materiei brute, adică din Băicoi, transportul pe CFR. conform tarifului special VIII ce se aplică la petrolul destinat exportului este: pentru distanță egală cu kilometrajul calculat mai sus pentru rafinăria Dej, adică pentru 470 klm. + 220 klm. = 690 klm. Băicoi—Episcopia Bihorului plătește pentru transport CFR. conform tarifului special VIII numai 6.000 pentru vagonul de 10.00 klg. de petrol, adică cu

un minus de 4.200 lei la fiecare vagon cu petrol

DL. Vidrighin nu înțelege rostul industriei

Nu cunoaștem motivele ce au îndemnat Direcția Generală a CFR. să revină brusc asupra aprobării date. Chestiunea tarifării transportului de țiței pentru Nordul Ardealului a fost pe larg și îndelungat timp studiată de organele respective ale CFR. și aprobarea Direcției Generale, asupra căreia s'a revenit,

a fost dată numai în urma recunoașterii dreptății plângerilor

Rafinăriei din Dej.

Nu putem crede că interese oculte ar putea influența Direcțiunea Generală a CFR. să revină asupra hotărârilor sale, creind privilegiu rafinăriilor îndepărtate din țară.

Reprezentantul Rafinăriei din Dej s'a prezentat personal la domnul director general Vidrighin, care însă a răspuns categoric, că nu poate da nici o mână de ajutor, și că

dacă funcționarea fabricii nu poate reuși, atunci — poate fi închisă.

Rezoluția aceasta a silit Rafinăria a-și înainta dlui Maniu

destinat exportului.

Cifrele de mai sus arată neîndoios situația creiată Rafinăriei din Dej prin

vădita avantajare a rafinăriilor din Băicoi,

situate lângă origina țițeiului. Aceste diferențe în minus sunt aplicabile în genere, prin tarifele CFR. respective, la toate produsele petrolifere, de unde rezultă că rafinăriile din Ploiești, Băicoi, Câmpina găsesc

conveniență în exportarea produselor lor, lucru ce rafinăriei din Dej nu-i este permis,

dat fiind că mărfurile sale destinate exportului sunt mai scumpe cu 4.200 lei la vagon prin faptul că

tarifarea actuală a transportului de țiței este oneroasă

și rebonificarea de fracht a fost anulată.

Descriind situația de mai sus Direcțiunei Generale a C. F. R. prin nenumărate petiții, timp de peste un an; această instituțiune, desigur convinsă de dreptatea cererilor repetate, a soluționat chestiunea, aprobând cu ordinul Nrul 36975 din Februarie 1930. ca țițeiul destinat rafinăriilor din Nordul Ardealului să fie taxat cu tariful special VII în loc de V ca până în prezent.

Spre marea surprindere însă înaintea publicării,

Direcțiunea Generală a C. F. R. a revenit asupra aprobării sale,

astfel că această stare desperată pentru Rafinăria din Dej persistă.

plângerile.

Domnul director general și-a motivat răspunsul, că dacă Rafinăria din Dej nu va lucra, atunci se va compensa aceasta prin alte transporturi. Întrucât țara întrebuințează în toate cazurile produse și marfă și pagubă, CFR. prin închiderea eventuală a Rafinăriei din Dej, nu va avea. Aceasta motivare a domnului director general este

o declarație curioasă, o declarație fără nici un rost

și se vede din situația faptică, că îi lipsește capacitatea de interpretare a rostului industriei.

Declarația domnului director general este greșită. Întrucât închiderea fabricii va rezulta o pagubă importantă pentru CFR.

La livrări indigene un vagon prelucrat, are 3% pierdere de destilație și 8% combustibil, adică în total 11 procente, care 11% nu vor fi transportate niciodată de către alții. Dacă nu va fi transportat ca materie primă. CFR. pierde la

fiecare vagon efectiv cca 1000 de lei, la 2500 vagoane adică cca lei 2.500.000.— pro an.

Rafinăria din Dej exportă via Episcopia Bihorului în Ungaria. Dacă Rafinăria din Dej nu exportă, atunci se exportă din Ploiești via Giurgiu. Transportul benzinei pe CFR. via Ploiești—Giurgiu klm. 133. tarif special VII rezultă un venit de 1.700 lei la vagon și de la Giurgiu merge via Dunăre la Budapesta. Iar dacă merge transportul de export via Dej, atunci diferența de rută pe Dunăre merge în cassa CFR., întrucât aceeași marfă merge până la Episcopia Bihorului t. sp. VII = 690 klm. și

CFR. are un venit de Lei 7.100 la vagon, chiar socotit deja cu bonificarea de fracht

asupra țiteiului.

Adică CFR. ar încasa la export din Ploiești via Giurgiu la Budapesta pro vagon numai 1.700 lei, iar via Băcoi—Dej—Episcopia Bihorului la Budapesta 7.100 lei, deci în plus 5.400 lei, ceea ce prezintă la un export de cca 1500 vagoane din Dej.

o diferență în plus de venit, deci o pierdere de cca 8 milioane lei anual pentru CFR.

Aceeași situație este și la Rafinăria din Tileagd, care lucrează deja cu reducere și Rafinăria din Tg.-Mureș, care deja și-a închis fabrica de aproape 6 luni de zile. Luând în calcul Tileagd și Tg.-Mureș

paguba CFR. este anual de cca 30 milioane lei

și tot aceasta din cauza unei simple greșeli de taxare la tarif.

Rafinăria din Dej nu cere protecție și nici tratament de favoare, ci numai dreptul de a putea trăi prin munca ei și a tuturor lucrătorilor.

În memoriu s'a expus starea de ruină a fabricii și avem ne strămutată credința, că intervenirea dlui Maniu pe lângă Direcția Generală CFR. va hotărâ această instituție să recunoască, că

economia generală a țării respinge ideea creerii de situațiuni privilegiate,

în ramură de comerț sau industrie. În cazul de față situația privilegiată a rafinăriilor din Ploiești—Băcoi—Câmpina cu prețul distrugerii micii rafinării din Dej, izolată, dar necesară și ea în angrenajul economic al țării, nu are nici un înțeles.

Așteptăm dreptatea și în numele lucrătorilor din Cluj amenințați prin închiderea fabricii, să fie aruncați pe drumuri prad mizeriei.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Noul regim al spiritului

Ce conține proiectul de lege

D. Pompiliu Ionițescu, vice-președinte al Camerei, a expus la congresul podgorenilor și prunarilor, ținut Duminecă, în Capitală, dispozițiile principale ale noului proiect de lege al spiritului după care

nu se schimbă nici o taxă, nici la vin, nici la țuică, nici la spirt,

ci rămân tot taxele de astăzi.

Toată legea se bazează pe un nou sistem care să înlăture fraudele care s'ar putea săvârși și desvolta. Este cu alte cuvinte, o lege contra fraudei. Principiile legii Garoflid au fost păstrate aproape în întregime atât în privința vinului cât și a băuturilor spirtoase. S'a încorporat în noua lege, în întregime, articol cu articol, dispozițiunile legii dlui Garoflid.

Se mai prevăd măsuri severe pentru

combaterea spiritului negru fabricat în cazane primitive

care au toate otrăvurile.

Legea cuprinde o serie de măsuri noi pentru încurajarea livezilor de pruni și a viilor.

Guvernul va veni încă înainte de închiderea actualei sesiuni parlamentare cu o lege pentru oprirea plantării directe. Această formă este a dlui Garoflid.

Spiritul rămâne contingentat, ca și până acum, cu Sindicatele înființate de legea Garoflid, — cu tendința de concentrare în cât mai puține fabrici, scopul legii fiind eliminarea cu desăvârșire a spiritului de cereale.

Nagyváradon Inkasszó-bank alakul

A nagyvárad, szatmári, és szilágy megyei nagykereskedők között mozgalom indult az inkasszónehézségek leküzdésére, illetőleg az inkasszók technikai részének egyszerűsítése és eredményesebbé tétele érdekében.

Az a terv merült fel, hogy az érdekeltek létesítsenek inkasszó-bankot, mely a kereskedők és ipari vállalatok kinnlevőségeit behajtja. A rendes pénzügyesetek — tudvalevőleg

— csak azokat az inkasszókat vállalják, amelyek váltó-csedékeségek, az új bank azonban mindenféle számlát és követelést vállalna az inkasszóra.

Ezzel a kereskedők mentésülénének az alól, hogy nagy költséget igénylő saját inkasszó apparátust tartsanak fenn. Az inkasszó-bank terve, melynek székhelyét Nagyváradra tervezi az ősznél előbb aligha válósulhat meg.

„Resița“ și societățile miniere din Valea Jiului aprovizionează C. F. R. cu combustibil

În urma tratativelor urmate între dnii Gr. Gafencu, subsecretar de stat la Comunicații și d. ing. Bujor, delegatul societăților miniere, de pe valea Jiului, s'au stabilit principiile de bază între guvern și minele de cărbuni, pentru repartitia combustibilului necesar căilor ferate, între 1 Aprilie și 30 Septembrie 1930.

S'a stabilit ca societățile din Valea Jiului să primească din cotă, 570.000 tone, restul până la 471 mii, cinci la sută, tone Cardiff, anunțate de căile ferate ca necesare, pe acest interval de timp, vor fi alocate la ceilalți furnizori.

Societatea „Resița“ intră în cota Valea Jiului cu

25.000 tone cărbuni.

Societățile din Valea Jiului în baza acestei convențiuni, se obligă a nu face nici o concediere de lucrători în masă, pe timp de 3 luni, adică în Aprilie, Mai și Iunie. Se vor putea face numai concedieri de lucrători din motive disciplinare și plecări benevole.

Ministerul muncii va cerceta situația de pe Valea Jiului, va stabili cine este șomeur și va lua măsuri necesare, prin organele sale.

Prețul fixat la tona de cărbuni, de mină (ocnă) va fi de lei 110 pe tonă,

la separațiile societăților furnizoare, unde va fi și locul de predare definitivă.

Compoziția cărbunelui va fi

ca cea dinainte de 1 Iulie 1929.

Contractul între calea ferată și minele de cărbuni va fi încheiat pe șase luni, până la 1 Octombrie și

va putea fi reînnoit pe alte șase luni,

pe baza proporțiilor stabilite mai sus.

Societatea de Gaz și Electricitate din București caută 9000 table de lemn

Primăria Municipiului București—Uzinele de Gaz și de Electricitate — va ține în ziua de 15 Maiu a. c. ora 17 la sediul Uzinelor — Str. Sărindar No. 8 — licitație pentru furnizarea a 9.000 bucăți tablouri de lemn pentru contori electrici.

Modelele, cum și caetul de sarcini se pot examina în orice zi de lucru între orele 11—12^{1/2} a. m. la Direcția Tehnică a Uzinelor.

Legi promulgate

Prin „Monitorul Oficial” din 26 Aprilie crt., au fost promulgate următoarele legi:

Legea pentru autorizarea Regiei Autonome a CFR și Comisiunei interimare a municipiului Timișoara de a încheia o convențiune pentru desființarea liniei ferate ce traversează orașul Timișoara și construirea unei linii noi.

Legea pentru plantarea drumurilor publice, a pășunilor și hotarelor lor, precum și a locurilor publice. üvş

Legea asupra întreprinderilor.

Legea pentru ratificarea unora din proiectele de convenții adoptate de Conferința Internațională a Muncii în sesiunile din 1920 și 1921.

Legea pentru ratificarea aranjamentului privitor la stabilirea cărții de transit pentru emigranți.

Legea pentru organizarea Institutului Național de Export. üpe

Legea pentru ratificarea tratatului de aranjament judiciar, de arbitraj și de conciliațiune, încheiat la Haga, între România și Țările-de-Jos.

A tojás világsiaci helyzete

Magyarországon a husvéti ünnepek után úgy a Dunántulon, mint a Tiszántulón a tojás ára a nagyobb kereslet folytán megszilárdult és 7—7.2 fillérig emelkedett.

Berlinben a piac nyugodt, a felhozatal normális, a kereslet kicsi, az árak változatlanok.

Frankfurt a/M-ban a tojás-piac üzlettelen, változatlan árak mellett.

Hamburg nyugodt üzletmenet jelent.

Londonban az árak változatlanok.

Wienből azt jelentik, hogy a piac nyugodt, a felhozatal a kínálatnak megfelelő.

Prágában a felhozatal megnövekedett és így az árak csökkenésére számítanak.

Zürichben a helyzet változatlan, a vevők tartózkodók.

Ugy a nyugati, mint a keleti termelő államokból érkezett jelentések szerint a felhozatal bőséges, a kereslet megfelelő, az árak változatlanok.

**Ne fogadjon el mást
Gladys cipőkrém
a legjobb!**

Uj iparpolitikát követel az erdélyi UGIR a kormánytól

Az UGIR. kolozsvári közgyűlésén megállapították az új munkaprogrammot és megválasztották az új vezetőséget

Az UGIR kolozsvári kerületi tagozata április 27-én Diamant Izsó, a Sodronyipar Rt. vezérigazgatója a szövetség ügyvezető alelnökének elnökletével tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen éles kritika tárgyává tették a kormány elhibázott gazdasági és iparpolitikáját és sürgősen tisztázandónak jelölték meg a kolozsvári szövetség és az UGIR bukaresti központjának viszonyát.

Megállapítást nyert a közgyűlésen, hogy a kormánynak nincs szíve és érzéke az erdélyi ipar érdekei iránt, a bukaresti UGIR pedig melleszempontok miatt nem exponálja magát az erdélyi gyáripár egzisztenciális követeléseikért.

A közgyűlés a következő új munkaprogrammot állapította meg, illetve fogadta el:

Uj utakon

Mi, a kolozsvári Ugir-kerület ügyvezetői (és reméljük velünk együtt a tagok összesége is) a hazai gyáripár termelés mai katasztrófális helyzetében sem adjuk fel a harcot, hanem elszánt akarattal meg akarjuk és meg fogjuk találni az utat és a módot, amelyen és ahogyan gyáripár termelésünket a mai nehéz helyzetből kimenthetjük s ahogyan egyuttal egész gazdasági életünk reorganizálásának is részesévé lehetünk.

Az az érzésünk, hogy ezévi munkaprogrammunk alap gondolatoként is ezt az elhatározást kell leszögeznünk annyival is inkább, mert mi a f. évi aktivitásunk anyagi részét, vagyis a szem előtt tartandó konkrét iparpolitikai, sőt gazdasági reorganizációs programot még az elmúlt év derekán elkészítettük, azt augusztusi rendkívüli közgyűlésünkkel el is fogadtuk és így jelenleg előterjesztendő munkaprogrammunk inkább csak formai, eljárási, vagy ha tetszik, taktikai munkaprogramm kell, hogy legyen.

Eljárás program arra nézve, hogy a kormány szerintünk egyoldalú gazdasági programjának harmónikusá tételét célzó, részletes iparpolitikai munkaprogrammunkat hogyan és milyen akciókkal tudnánk az ország gazdasági közvéleményével aprobáltatni és felkaroltatni.

Taktikai program arra nézve, hogy hogyan és milyen eljárásokkal tudnánk ezt a programot a kormány gazdasági szakminiszterével elfogadtatni s fokozatosan megvalósíttatni.

Évi jelentésünk végső konkluziójaként azt szögeztük le, hogy

elmúlt évi küzdelmink sikertelensége jórészen a gyáripárosság szolidáris érzésének, illetve Ugir-szervezetünk akcióképességének legyöngyülésére vezethető vissza.

Legelső feladatunknak kerületi tagjaink és az ő segítségükkel más kerületi gyáripárosaink szolidáris szemlének újból való kiérlelését, illetve az így újra kialakított egységes és alkotó szellem segítségével Ugir-szervezetünk akcióképességének helyre-

állítását kell tekintenünk. Szinte lehetetlennek tartjuk, hogy ezt a feladatot erős akarattal s minden alkalom felhasználásával el ne lehetne érni s úgy érezzük, hogy mint legegységesebb Ugir-csoportnak, amelynek öntudatos szellemét pártpolitikai, fajji, vagy ép felekezeti differenciák soha nem gyöngítették, amelynek életében személyi féltékenységek, vagy érzékenységek soha szerepet nem játszottak, nekünk kell ezt a reorganizációs munkát beindítanunk.

Kérő szóval vagy követelve...

A keresztülvitel módjára természetesen konkrét javaslatokat nem tehetünk. Lehet, hogy kérő szóval, lehet, hogy követeléssel fogunk célt érni. Azt azonban ígérhetjük, hogy amennyiben ügyvezetőinket kerületünk minden egyes tagja személyes összeköttetései, szakmai szervezetei kihasználásával, kerületi és üléseinkben való megjelenésével állandóan támogatni fogja, úgy már a f. év végéig tiszta helyzetet fogunk teremteni. Megtörténhetik, hogy országos szervezetünk összes vezetői nem fognak fokozottabb munka utján velünk haladni. Az is lehetséges, hogy egyesek mellékes szempontoktól vezérelve szindikátusokra tagozódást, vagy épp pártokon felülfálló szolidáris szellemünket aláaknázó közgazdasági pártalakítást fognak javasolni. Mi azonban ki fogunk tartani eredeti célunk mellett és meg-

vagyunk győződve, hogy a többség és ezek között minden bizonnyal Mircea szenátor, az „Ugir örökké fiatalosan lobogó lelke” is teljes erejével támogatni fog bennünket.

Saját akcióképességünk újból való kiépítésével párhuzamosan és pedig elsősorban kerületi, sőt helyi csoportonként, másik nagy szervező munkát is el kell ügyvezetőinknek végeznük. Harmónikus gazdasági politikánk részletes kidolgozása, illetve az összes gazdaságilag öntudatosított néprétegek közudatába való bevitele céljából

kapcsolatokat és együttműködést kell létesíteniük mindazokkal a szabad érdekképviseleti, vagy felhivatalos szervezetekkel, amelyek a termelő munka megbecsüléséért s fokozott védelméért dolgoznak.

Az Ugir-szervezeteknek újból érintkezést kell szerezniük a kisipari és kereskedői, a munkás- és agrárszervezetekkel, valamint az ipari és kereskedelmi, illetve mezőgazdasági kamarákkal és alulról felfelé haladó szervezkedéssel

ki kell építenünk az Országos Gazdasági Tanácsot.

amelynek eszméjét Maniu miniszterelnök magáévá tette s amely legerősebb védvára lehet minden termelő munkának és így ipari termelésünknek is.

Iparpolitikai kapcsolatot a külfölddel!

Ki kell építenünk kapcsolatainkat a külföldi ipari érdekeltségekkel is. Tapasztalásainkból folyó meggyőződésünk, hogy nemesak mi, mint erkölcsi szervezet, hanem tagvállalataink mint üzleti egységek is igen kevés kivétellel kissé elhanyagoltuk a velünk pedig szívesen érintkezést fenntartó külföldi érdekképviseleti és üzleti szervezetek. Amíg külföldön a gazdasági érdekeltségek között szinte nincsenek is országhatárok, addig idehaza alig egy-két nagyobb gyárvállalat vezetőinél látunk tudatos törekvést abban az irányban, hogy a velük üzleti összeköttetésben levő külföldi testvérvállalatokkal, vagy kartellszervezetekkel a konkrét üzleti ügyeken túl iparpolitikai kapcsolatokat is létesítsenek.

Azok a kísérletek, amelyeket közvetlen kapcsolataink, vagy vezető vállalataink segítségével eddig megtettünk, mind eredménnyel jártak. Ily módon kapott anyagok segítségével támasztottuk alá a munkástörvények és forgalmi adótörvények tulzása ellen, vagy az építési törvény megalkotása érdekében bevezetett akcióinkat és külföldi, azelőtt tisztán konkurensnek tekintett vállalatok és szervezetek segítségével sikerült néhány konkrét esetben oly eredményeket elérnünk, melyeket ezen külföldi támogatás nélkül nem érthetünk volna el.

Idei tevékenységünk egyik ága éppen az irt kerületi szövetségünk és külföldi testvérszervezeteink együttműködésének az eddiginél intenzívebb kiépítése lesz és

kérni fogjuk tagvállalatainkat is külföldi kapcsolataink tervszerű kiépítésének megkezdésére

s az ily módon szerzendő adatoknak közérdekű akcióink támogatására való közreadására.

Ilyen széles alapokon beindítandó szervezkedés nyomán szövetségünk legfontosabb tevékenysége,

a kormány gazdasági politikájának a helyes irányba való terelése feltétlenül nagyobb eredménnyel kell hogy járjon, mint az elmúlt esztendőben.

Legsürgősebb tennivalóként úgy országos vezetőségünk, mint a kormány előtt a következőket jelöljük meg:

1. *Forgalmi adótörvényünk revíziója, hogy a sehol másutt nem követelt komplikált speciálregisterek vezetésének kötelezettsége töröltessék, az adófizetés csak a tényleg befolyt eladási árak után követeltessek s hogy az exporteladások ezen adó alól mentesíttessenek.*

2. *Jelenlegi vasúti árutarifánk érvénybentartása, vagy ha a revízió a díjbeszedések komplikáltsága miatt tényleg elkerülhetetlen, az ipari kedvezményéik fenntartása s azon feltétlen árdragításokat előíró terv elejtése, hogy az új báredek a kezdő távolságokra 300—500 kilométerig emeltesse.*

3. *Az exportintézet sürgős kiépítése s abban kerületünk ügyvezetőjének, — mint az egyik permanens*

ipari tagnak behívása. Ezen exportintézet a szükséges nemzetközi információk beszerzésén túl azonnal kezdje meg a saját exportakadályaink teljes leépítését is.

4. *Az új törvénnyel létesítendő központi építési pénztár sürgős felállításán kívül új és modern szellemű építkezési törvény tető alá hozása, mely a magánépítkezésekre is biztosítja a tisztviselőlakások 30 éves adókedvezményét, valamint mindazon előnyök biztosítását, amelyek nélkül jelenlegi viszonyaink között az építkezések tömegesebb megindítása el sem képzelhető.*

5. *Az Országos Gazdasági Tanács kiépítése s abba kerületi szövetségünk legalább egy delegátusának behívása.*

Az új tisztikar

A közgyűlésen a következő új tisztikart választották meg:

Elnök dr. Farkas Mózes, **kárselnökök:** Dessila Virgil, Lázár Simon, Manoilescu Mihály, dr. Moskovits Miklós, Weiser Oszkár. **Alelnökök:** dr. Barbul Carol, Bagge Péter, Comse Jonel, Diamant Izsó, aki a szövetség ügyvezető-alelnöke, Erdős Zsigmond, Friedmann Hermann, dr. Hagiaganu Emil, Princz Ármán és Szemere Miklós.

A textilszakosztály elnöke Albini Gyula, a faipari szakosztály elnöke Avram Gheorghe mérnök, a cukorszakosztály elnöke Balázs Sándor, a pénzügyi szakosztály elnöke Boesánczy László, a keramikai szakosztály elnöke dr. Gh. Laurian, az élelmezési szakosztály elnöke Kemény Vida, a hidrotechnikai szakosztály elnöke dr. Monousehek Langer Ottó mérnök, a vegyészeti szakosztály elnöke Negró Károly, a biztosítási szakosztály elnöke Osvada Vasile, a celluloid szakosztály elnöke Rippner Farkas, az asztalos és butorszakosztály elnöke Rosner Márton, a bőr- és cipőszakosztály elnöke Steiner Jenő, a szénszakosztály elnöke Szántó Miklós, a fémipari szakosztály elnöke Ungár Lajos, az ásványszakosztály elnöke dr. Weiser Arthur, a szeszipar szakosztály elnöke Wertheimer Miksa.

A szövetség pénztárosa, illetve a pénzügyi bizottság titkára Kelemen Bernát, az ellenőrök Besa Eugen és Czell Konrád.

A választmány tagjai: Barbon Anastasiu, Bechtold Gusztáv, Bergner Zoltán, Blum Bernát, Bozdog Grigore mérnök; Damian Dávid mérnök, dr. Delen Victor, Emerich András, Ernyei Vilmos, dr. Gál Zsigmond, Glöckner Sándor, dr. Golder Hermann, Güttler Ágoston, Herskovits Imre, Hexner Béla mérnök, Ivan Octavian, dr. Jelen Gyula, Katona Mór, Kimpel Floris, Knizek Károly, Komor Marcell, Kompanek János, Martalogu Ioan, Manoilescu Gligore, Mendl Jakab, Muthiu Nicolae, Negruțiu F. Ioan, Nobel István, dr. Pop Octavian, Perry-Porțiu Nicolae, Reitter József, Rimóczy Kálmán, Rozenberg István, Selényi Marcell, Sehöngut Gusztáv mérnök, Smădu Aurel, Szabó Jenő, Szász Róbert, dr. Szirmai István, dr. Tilea V. Viorel, Torda Sándor, Trif Iacob, Varga László és Weisz Béla.

Citiți „Lemnul“

BIZTOSÍTÁS

Az „Anker“ Biztosító kitünő eredménnyel zárta 1929. üzletét

„Az Anker“ Általános Román Biztosító Társaság folyó hó 12-én tartotta az évi rendes közgyűlést az intézet bukaresti székházában. Az előterjesztett mérleg adatai, dacára a súlyos gazdasági viszonyoknak, ismét a társaság jelentős fejlődéséről tesznek tanúságot.

Legszembetűnőbb az eredmény az életágazatban, ahol a emelkedés az előző évvel szemben 65 százalékos, ami egyébként természetes is, mert a román „Az Anker“ alapítójának, mellyel ma is a legbensőbb vonatkozásban van, a bécsi „Az Anker“-nek hagyományaihoz hiven az életbiztosítási üzletet tekinti főágazatának.

A társaság az elmúlt 1929. évben 5871 új életbiztosítási kötvényt állított ki 334 millió lej biztosított tőkéből. A társaság összidjbevétele, melynek

kétharmadrésze esik az élet és balesetágotokra, az 1929. évben 63.387.000 lej volt, az emelkedés, tehát az 1928. évvel szemben közel 30 százalék.

Az intézet saját fedezetei (alaptőke és tartalékok) 1929. végén elérték a 110 millió lejt s az aktívák összege közel 149 millió lejre emelkedett. Utóbbiaknak főbb tételei a négy ingatlan, 22 millió lej készpénz, 27 millió lej összegű jelzálogbekebelezésre és életkötvényekre adott kamatozó kölcsön, az életdíjartalék fedezetére a kereskedelemügyi miniszteriumba deponált 30 millió lej névértékű, de a mérlegben csak 18 millió lejjel szereplő kamatozó értékpapírállomány.

Mindezek az adatok az intézet szakszerű és komoly vezetéséről s nagy prosperitásáról tesznek tanúságot.

Milyen feltételekkel eszközlik Magyarországon az autók biztosítását?

Magyarországon működő, autóbiztosítással foglalkozó biztosító társaságok tulnyomó részének általános biztosítási feltételei a következő rendelkezést tartalmazzák: „A biztosítási díj kiszámításának alapjául a gépjárművek mindenkori új értéke szolgál. Ha a biztosítási összeg alacsonyabb, mint a gépjármű új értéke, a társaság a kárt csak abban az arányban téríti meg, amily arányban a biztosított összeg az új értékhez áll.“

Ez az intézkedés azt kívánja kifejezésre hozni, hogy a fél akár új autót; akár használt autót biztosít, teljes kártérítést csak akkor kaphat, ha az autót az új értéknek megfelelő összegben biztosítja, ellenben ha a biztosítási összeg kisebb, mint az új értéknek megfelelő összeg, kár esetén pro rata számításnak van helye. Ennek az intézkedésnek az indoka egyrészt az, hogy a használt kocsinál a biztosító kockázata magasabb, mint az új kocsinál, tehát használt kocsinál tulajdonképpen magasabb díjat kellene számítani, mint-hogy azonban a díjtételek a társaságoknál egyformák akár új, akár használt kocsi szó, a használt kocsi maga-

sabb kockázatáért a biztosító abban kapja meg az ellenértéket, hogy ezeknél is az újkori, tehát a tényleges értéknél magasabb érték után számítja a díjakat.

További indoka ennek a szokásnak, hogy a javítási költségek munkadíja egyforma, akár új, akár régi kocsi biztosított, a javítás által tehát a társaság a használt kocsihoz is ugyanazt szolgáltatja kár esetén, mint az új kocsihoz szolgáltat.

A „casco“ kifejezés nem kárt, illetve a veszélyt jelenti, amely ellen a biztosítás irányul (törés, tűz), hanem a biztosítás objektumát, az autót testet (így pl. casco biztosítás alatt a foylam vagy tengeri szállítmányozási biztosításnál a hajótest biztosítása értendő). Az autót test különböző veszélyek pl. törés, tűz, robbanás ellen biztosítandó, autó-casco biztosítás alatt érthető tehát minden olyan biztosítás, amely az autó testére vonatkozó valamely veszély ellen irányul. A „casco“ kifejezés különösen Magyarországon nem mondható annyira közkeletűnek, hogy annak értelmével minden autófuvározónak tisztában kell lennie.

Suspendarea obligației de aromatizare și diluare a spirtului

Fabricarea otetului din spirt de cereale nu se mai admite. Spirtul se va rafina numai la fabrici special autorizate.

Suntem în măsură să dăm următoarele noi dispoziții ale proiectului de lege a spirtului:

1. El interzice fabricarea otetului din spirt de cereale.
2. Suspendă obligația de aromatizare și diluare a spirtului, deci introduce din nou vânză-

rea spirtului curat (96 grade).
3. În ce privește rafinarea, se prevede că rafinarea se va face pe regiuni numai de fabricile autorizate. De acum încolo rafinarea spirtului nu va mai putea fi făcută în toate fabricile de spirt.

Fabrica Renner își schimbă firma

Fabrica de piele din Cluj își schimbă firma în „Uzinele Dermata“, fabrica de piele și ghete S. A. — Alegerea noului consiliu de administrație

Societatea își sporește capitalul la 100 milioane lei

Dlul Moise Farkas nu i-a reușit planul de-a nu fi aleși frații Renner în consiliu de administrație

În „Ardealul Economic“ din săptămâna trecută am anunțat detaliiat tranzația inițiată la fabrica de piele „Renner“ din Cluj, amintind, că această tranzație s'a și realizat parțial, urmând a se ratifica în adunarea generală convocată.

Adunarea generală convocată, a avut loc în 26 Aprilie a. c., încheindu-se cu un interesant amănunt. A nume dl Moise Farkas

nu a îndrăznit să propună adunării, ca să nu realegă pe frații Renner

În consiliul de administrație al societății, acești frați, Emil și Friedrich, fiind fondatorii și conducătorii tehnici adevărați ai fabricii de piele din Cluj.

A XVIII-a adunare generală a avut loc sub prezidenția dlui dr. Emil Hațieganu, luând la cunoștință gestiunea anului trecut, în care fabrica a realizat un profit net de 12.043.509 lei, după cum se evidențiază în bilanțul prezentat.

Adunarea generală între altele a mai hotărât schimbarea firmei fabricii Renner în „Uzinele Dermata“ fabrică de piele și ghete S. A.

aprobând urcarea capitalului la 100 milioane lei,

compus din 200.000 acții á 500 lei.

În continuarea ordinei de zi, adunarea a aprobat fuziunea fabricii de piele „Ren-

ner“ din Cluj

cu fabrica de ghete „Turul“ din Timișoara., alegând în consiliul de administrație pe dnii: Cavaleri Albert și Mieșă Anhauch, mari industriași în Cernăuți, Max Aușnitz, Virgil Desila, Fritz Ehrenfest, Paul Engel, dr. Moise Farkas, Ernest Farkas, Zoltan Hajdu, Desideriu Hecht, dr. Emil Hațieganu, Oscar Kaufmann, Ing. Alfred Roth, Anthony L. Mendel, Emil și Friedrich Renner, Dr. Ludovic Schüller și Mihail Manoilescu.

În consiliul de administrație a fost ales și fostul ministru liberal Duca, dar numele nu i-s'a publicat, pentru-că dl Farkas nu l-a putut convinge, că

interesesele partidului liberal reclamă să figureze în consiliul de administrație

al fabricii Renner din Cluj.

Divergențele personale și nemulțumirile fraților Renner

deocamdată a reușit să le localizeze dl Moise Farkas, dar nu a fost în stare să-l impace și pe dl Dr. Coloman Jacobi.

directorul fabricii de ghete „Turul“ din Timișoara, pentru-că i-a ceriut în calitate de director pe dl Ion Farkas, pe care din fost conducător al depozitului de ghete „Ignat Farkas“ din Cluj, i-l-a făcut superior la „Turul“ din Timișoara.

Meghivó

Az Első Eledsi és Tordai Mészégető Rt. Cluj. Str. Chintăului 18. az 1929. évi rendes közgyűlését, 1930 május 8-án délelőtt fél tíz órakor tartja meg, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja az Igazgatóság. Tárgysorozat. 1. Az 1929. évi zárszámadás megállapítása, az arra vonatkozó igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés bemutatása és tudomásulvétele. 2. Határozathozatal az 1929. évi nyereség hováfordítására vonatkozólag. 3. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak. 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. 5. Indítvány a társulati részvénytőke felemelése iránt. 6. Az alapszabályok 7., 27 és 38. paragrafusának megváltoztatása.

Mérlegszámla. Vagyon: Készpénzkészlet 153.463.37. Erdő és föld 164.750. Gyártelep és bányá 2,189.012.85. Iparvágány 49.333.60. Felszerelés 1,007.803.38. Értékpapír 7 millió 905.300. Adósok 9,042.343 lej 29 bani. Anyag és áru 3 millió 306.430.66. Összesen 23 millió 318.437.15 lej. Teher: Részvénytőke 2.000.000. Tar-

talékalap 291.000. Értékesítési tartalékalap 372.420. Kétes követelések tartaléka 287 ezer 727. Fel nem vett osztalék 2700. Hitelezők 20,331.725 lej 69 bani. 1929. évi nyereség: Áthozat 1928. évről 6.246.08 plus ezévi nyereség 526.684= 532.930.46. Összesen 23 millió 818.437.15 lej.

Eredményszámla. Veszteség: Gyári munkabérek, fizetések, kereskedelmi és üzemi költségek, kamatok 9,405.300. Leírások 660.145. Nyereség lej 67 bani. Adó 285.933.34. 532.930.46. Összesen 10 millió 884.309.47 lej. Nyereség: 1928. évi áthozat 6.246.08. Gyártás eredménye 10.785.189.39. Házberjövedelem 2.280. Értékpapírkamat 90.594. Összesen 10 millió 884.309.47 lej. A szavazati jog gyakorlása céljából, társulatunk részvényei, központunk pénztáránál vagy a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj pénztáránál 1930. május hó 5-én déli 12 óráig helyezhetők letétbe.

Olvassa a

„Lemnul“-t

Incurajarea industrii apărării naționale

Uzinele metalurgice și cele de
confecțiuni reclamă avantajii

Hotărârile comisiei din Ministerul de Industrie

Proiectul de organizare a armatei n'a evidențiat și problema încurajării industriilor necesare apărării naționale.

Legea de organizare a armatei, ar fi incompletă, dacă ocupându-se numai de latura pregătirii militarului pentru timp de război, ar neglija pregătirea industrială.

Industrii avem suficiente, pentru acoperirea multor nevoi ale armatei. nu li se dă însă de lucru.

În noile hotare ale țării noastre au intrat industrii, pe cari nu le am avut înainte de războiul din 1916. Aceste întreprinderi industriale și câteva din Vechiul Regat,

sunt în măsură să satisfacă o bună parte din nevoile armatei.

Ar rămâne să ne adresăm streențății numai pentru unele nevoi speciale. Dar pentru a ajunge la acest rezultat, se cere o preocupare continuă, pentru completarea și perfecționarea acestui organism industrial.

El nu se poate completa și perfecționa însă, decât acordându-i-se comenzi din partea Statului și a armatei.

In realitate, aceste comenzi îi sunt precupețite. Industria postavurilor și a tăbăcării, au făcut mari sacrificii în țara noastră, pentru a se organiza în vederea nevoilor armatei.

Ele au consimțit chiar la contracte foarte avantajoase pentru armată. Totuși nu au comenzi suficiente din partea Ministerului de Război. Ba, se vorbește chiar în cercurile militare conducătoare de înființarea unor tăbăcării proprii ale armatei.

Se uită, așa dar, că industria particulară a postavului și a tăbăcării a făcut enorme eforturi pentru a corespunde nevoilor armatei

și că nu mai e nevoie să ne adresăm străinătății, cel puțin pentru aceste produse.

De fapt, pentru nevoile armatei în timp de pace, problema este rezolvată.

Industria noastră particulară poate acoperi toate nevoile ei.

Pentru timp de război, este nevoie de sprijinirea și încurajarea industriei naționale în timp de pace. La această concluzie a ajuns și comisiunea oficială de tehnicieni instituită pe lângă Ministerul de Industrie, care a studiat chestiunea cu delegați din partea Statului Major.

Această comisie a conchis că este nevoie de o lege specială de încurajare a

industriilor naționale,

cari prin caracterul producției lor sunt chemate a servi interesele apărării naționale.

Dar cu toate aceste ce vedem?

Copșa Mică și Cugir, întreprinderi special utilizate pentru construcție de armament, stau pasive din lipsă de orice comenzi.

Fabrica de postav din Buhuși, utilizată pentru aprovizionarea armatei cu po-

stav pentru îmbrăcămin-

te,

licențiază personal muncitoresc din lipsă de comenzi.

Astfel „keșița“, utilizată pentru a fabrica chemizete pentru tunuri, antetrenuri, obuze, etc., stă cu întreg utilajul neîntrebuințat de 2 ani de zile, din cauză că nu i s'a dat nici o comandă din partea Ministerului de război. Totuși comenzi de acest gen s'au dat în străinătate.

Deși avem o soc. I. A. R., pentru construcție de aeroplane, întreprinderea nu are de lucru.

Propunerea comisiei din Ministerul de Industrie, pentru a se încuraja industriile, cari pot servi apărarea națională, deci ar fi necesar să se realizeze cât de urgent, chiar și în interesul țării.

Kényszeregyezséget kért a 105 éve fennálló Reményik Lajos és Fia utóda kolozsvári vaskereskedés

Reményik Lajos és Fia utóda kolozsvári vaskereskedés a kolozsvári törvényszéken dr. Fersigan Romulus ügyvéd útján kényszeregyezségi kérést adott be, amelyben 18 havi részletben 50 százalékos kvótát ajánl fel.

Beadványában 842.659 lej aktiva és 1.316.175 lej passziva szerepel. Aktivái között rak tár 652.439 lej, künnlevőségei 96.115 lej és berendezése 87.500 lej összeggel szerepelnek.

A cég főbb hitelezői: Bodnár Béla Cluj 1815 lej, Eberle & Cie Augsburg 5000 lej, Pöhm János Arad 10.082 lej, Thelmann Vilmos Timisoara 23.437 lej, Petrolux Timisoara 13.093 lej, Fabr. de Lacatuserie Aiud 6254 lej, Albina 104.000 lej, Hercz Lajos Oradea 11.945 lej, Moskovits & Co Oradea 8968 lej, Salamon & Co Cluj 4181 lej, Bader & Rausch Zelle 10

ezer lej, Horosz Ignác 4177 lej.

Bizományi árakkal: Barzel Cluj 37.258 lej, Dura Timisoara 3569 lej, Csapó Kálmán Cluj 6403 lej. Váltóval fedezett hitelezők: Barzel Cluj 27.000 lej, Berndorf Bucuresti 24.000 lej, Biró & Co Cluj 7918 lej, Grundmann Arad 11.419 lej, Hercz Lajos Oradea 34.000 lej, Leichtmann Eugen Oradea 36.475 lej, Moskovits & Co Cluj 27.000 lej, Markó Vilmos Cluj 3200 lej, Müller Alexander Wien 16.400 lej, Schenk Rudolf Cluj 56.867 lej, Sfinx Lakatgyár Cluj 16.072 lej, Carl Schmidt & Sohn Solingen 9600 lej, Westen Medias 135.295 lej, Banca Transsylvania 20.000 lej, Vasöntőde Cluj 51.000 lej, Vértes & Dóra Budapest 6489 lej, Würth & Jonthe Bucuresti 44.905 lej.

A 105 éve fennálló cég tulajdonosa özv. Lepage Lajosné.

Céget változtatott a Renner Testvérek és Társai Börgyára Rt.

„Dermata-Müvek“ Bör- és Cipőgyárak Rt.
az új cég — Százmillió lejre emelték fel
az alaptőkét — Megválasztották az új
igazgatóságot és felügyelő-bizottságot

Farkas Mózes nem merte kibuktatni az igazgatóságából a Renner-Testvéreket

Részletesen ismertettük legutóbbi számunkban azt a jelentős tranzakciót, amelyre a Renner Testvérek és Társai Börgyára Rt. készült és amelyet azóta részben már végre is hajtott.

A közgyűlés április 26-án esendben folyt le, Farkas Mózes deferálai volt kénytelen és nem merte kibuktatni a vállalat igazgatóságából Renner Emilt és Renner Frigyes, a gyár két tényleges megalapi-

tóját és műszaki vezetőjét.

A közgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

A Renner Testvérek és Társai Börgyára Rt. április 26-án tartotta meg dr. Hatieganu Emil egyetemi tanár elnöklétével XVIII. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését egyhangulag tudomásul vette és jóváhagyta az 1929. évi mérleget, amely 12 millió 43.509 lej nyereséggel

zárult.

A közgyűlés elhatározta, hogy a cég eddigi címét

„Dermata Müvek“ Bör és Cipőgyárak Részvénytársaság

cégre változtatja és hogy a vállalat alaptőkét új emisszióval

100 millió lejre emeli fel, amely részvénytőke 200 ezer darab egyenként 500 lej névértékű részvényre oszlik.

A közgyűlés tudomásul vette a Renner Börgyárának a Turul Cipőgyárral való fuzióját, illetve, hogy a Turul részvénymajoritását a Renner Börgyárnál érdekelt tőkecsoport vette át.

Az igazgatóság tagjává három évre egyhangulag megválasztották: lovag Anbauch Miksa, lovag Anbauch Dénes, lovag Anbauch Albert, csernovici nagyiparosok, Max Ausnitt vezérigazgató, Desilla Virgil, Fritz Ehrenfest, Paul Engel, dr. Farkas Mózes, Farkas József, Farkas Jenő, Hajdu Zoltán, Hecht Dezső, dr. Hatieganu Emil, Kaufmann Oszkár vezérigazgató, Róth Alfréd mérnök, Anthony L. Mendl, Renner Emil, Renner Frigyes, dr. Schüller Lajos és Manólescu Mihály, volt államtitkár.

A felügyelőbizottság tagjává megválasztották: V. Rubin, Joan Wildauer és Bartha József.

Az igazgatóság tagjává megválasztották Duca volt liberális külügyminisztert is, nevét azonban nem hozták nyilvánosságra, mert a volt minisztert

Farkas Mózes még nem tudta meggyőzni arról, hogy a liberális párt emi-nens érdeke, hogy Duca személyében képviselőhez jusson az átkeresztelt Renner börgyárnál.

A belső, személyi ellentétet és a Renner fivérek elégedetlenségét Farkas Mózes egyelőre lokalizálta, nem tudta azonban megbékíteni dr. Jakobi Kálmánt, a Turul Cipőgyár ügyvezető igazgatóját, aki indokoltan neheztel Farkas Mózesre, hogy igazgatói minőségben a nyakára ültette rokonát Farkas Jánost, aki a Farkas Ignác kolozsvári cipőlerakat vezetője volt és ebből a pozíciójából lett dr. Jakobi Kálmán felettese.

St. Marxi vásárjelentés

A Bécsben, St. Marxban április 28-án megtartott állatvásárra a felhajtás a következő volt:

Ökör: Belföldi 180 darab, magyarországi 424 darab, csehszlovákiai 62 darab, juguszláviai 40 darab.

Bika: Belföldi 269 darab, magyarországi 125 darab, juguszláviai 108 darab.

Az árak a következők voltak: Ökör: extra 195—200, elsőrendű 160—170, másodrendű 130—140, harmadrendű 110—120 garas kilónként élősúlyban. A bikák ára öt garassal olcsóbb volt. A piac irányzata változatlanul élénk.

Politica de transport a C.F.R.

O lature curioasă a crizei de transporturi la CFR este aceea că atunci când sunt transporturi se observă lipsa de vagoane și locomotive; iar când sunt suficiente vagoane, nu sunt transporturi.

Dacă în cazul lipsei de transporturi administrația trebuie să aștepte conjuncturi mai ferice pentru exportul țării și deci această situație nu îi este direct imputabilă, nu cu aceeași îngăduință se poate judeca faptul că adeseori când cererea de transporturi crește, lipsește materialul rulant necesar și în ultimul moment administrația este nevoită să recurgă la închirieri de locomotive și vagoane.

Este adevărat că în prezent traficul este redus și există

disponibilități de vagoane și locomotive.

Campania de export de primăvară, fără îndoială însă că va intensifica traficul și nu este exclus ca disponibilitățile actuale să devie insuficiente. O asemenea eventualitate se poate evita, dându-se din timp de lucru industriilor particulare, pentru reparațiuni de vagoane și locomotive, pentru ca să nu mai fie nevoie în ultimul moment de închirieri. S'a anunțat că asemenea lucrări s'au și acordat diferitelor industrii metalurgice, amenințate de șomaj, în limita contractelor existente, și chiar și peste această limită.

Totuși din cercurile autorizate aflăm că nici până astăzi n'au intrat în uzine vagoanele

și locomotivele ce urmează a fi reparate. S'a introdus un sistem de formalități inutile, de foarte lungă durată, cari pe deoparte împun întreprinderilor să se pregătească în vederea lucrărilor ce urmează să execute, pe de altă parte materialul de reparat nu intră, sau nu este încă autorizat a fi reparat, din care cauză toate uzinele stau încă pe loc.

Cheltuielile de regie, salariile lucrătorilor grevează bugetul întreprinderilor, lipsite de lucru. De aceea unele întreprinderi, sunt totuși silite să licențieze lucrători. Dacă situația se prelungește astfel, cu comenzi date, în principiu fără îndoială că apropiata campanie mai intensivă de export din primăvară ne va surprinde din nouă fără vagoane și locomotive suficiente.

Megszűnt a háborúság a Standard Oil és a Royal Dutch között

Newyorkból jelentik: Az a harc, amely a Royal Dutch és a Standard Oil között a távolkeletre szállított áruk árának megállapítása körül folyt, a két mammutvállalat közötti megegyezéssel végződött.

A konvenció értelmében az árakat a két vállalat 100 százalékkal felemeli. Az olaj és petróleum ilymódon ugyanannyiba fog kerülni Holland-Indiában és a keleti országokban, mint az Egyesült Államokban, hozzáadva természetesen a szállítási költségeket is. Gazdasági körök véleménye szerint a megegyezés létrejtééhez elsősorban az járult hozzá, hogy a világ petróleumtermelése, különösen Kaliforniában erősen lecsökkent.

MEGHÍVÓ.

A Feketeerdői Üveggyár Rt. 1930. május 8-án délután 5 órakor Oradean a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank helyiségében tartja

1929. évi rendes közgyűlését,

melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó, közgyűlési jegyző és jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1929. üzleti évről.
3. Az 1929. évi zárszámadások előterjesztése. A felügyelőbizottság jelentése. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és felmentvények megadása iránti határozatok.

4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság egy évre való megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság jelentése és a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg Feketeerdőn, a vállalat irodahelyiségében és Oradean, a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál közszemlére kitétettek és az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Oradea, 1930. április 25.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen személyesen, vagy írásbelileg meghatalmazott helyettese által megjelenni kíván, tartozik a közgyűlés napját megelőzően három nappal részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt és meghatalmazását pedig legalább egy nappal előbb a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál Oradean letétbe helyezni.

ACTIV — VAGYON

Contul Bilanț 31 Decembrie 1929.

Mérlegszámla 1929 december 31-én.

PASIV — TEHER

Casa — Pénztár			Capital social — Részvénytőke		6,000.000
Numerar — Kézpénz		68.491	Fond de rezervă — Tartalékalap	5,475.000	
Imobile — Ingatlanok			Fond de rezervă pentru creanțe dubioase	270.000	5,745.000
O moșie 405 jugh. cad.			Kétes követelések tartalékalapja		
405 kat. hold földbirtok	153.000		Fond muncitorească — Alkalmazottak se-		
Clădirea fabricii cu 150 case de locuit			gályalapja		60.036
pt. funcționari și lucrători			Creditori — Hitelezők		18,244.561
Gyári épületek cca 150 tisztviselő és mun-			Posiții transitorii — Átmeneti tételek . .	1,432.505	1,129.950
kásház lei 1,991.686 —			Profit net — Tiszta nyereség		
amortizare — leírás lei 99.686 —	1,892.000	2,045.000	Minus rezerve pt. creanțe dubioase —		
Cale ferată îngustă — Iparvasut			Le kétes követelések tartalékalapjára . .	270.000	1,162.505
10 Km. cu locomotiv, vagonette și acc.					
Erdei vasut 10 Km. hosszú, mozdonyal					
és teljes felszereléssel	1,345.659	1,211.000			
Amortizare — Leírás	134.659				
Instalațiuni — Felszerelések					
Mașini, unelte, întregul utilaj al fabricii					
Gépek, szerszámok, teljes gyári felszerelés	2,832.325	2,619.625			
Amortizare — Leírás	212.700				
Cuptoare de gaz pt. topit					
Gázkemencék	1,047.882	890.000			
Amortizare — Leírás	157.882	753.825			
Ferestrău cu aburi — Fűrészüzem					
Debitori — Adósok					
in cont curent — folyószámlán	8,918.281	9,210.931			
cambii — activ váltók	292.650				
Marfă — Áruk					
Marfă fabricată — Készárúk		8,324.340			
Marfă brută — Nyersárúk		3,488.213			
Combustibil — Tüzipakézetlet		3,238.061			
Efecte și cauțiuni		491.966			
Értékpapírok és óvadékok		32,342,052			32,342,052

PIERDERE — VESZTESÉG

Contul pierdere și profit 31 Dec. 1929.

Veszteség-nyereség-számla 1929 dec. 31.

PROFIT — NYERESÉG

Salarii, cheltuieli de administrație, dobânzi etc.		9,401.371	Profit reportat din anul trecut — Mult évi nyereség áthozat		18.385
Fizetések, költségek és kamatok stb.		1,010.319	Profit la fabricațiuni și diferite venituri —		
Impozite și taxe — Adók és illetékek			Gyártási nyereség és egyéb jövedelmek		12,430.737
Reserva pentru creanțe dubioase					
Kétes követelések tartalékalapjára helyezve	270.000				
Amortizări din clădiri fabricii, mașini și instalațiuni					
Leírások gyári épületek és felszerelésekből	604.927	874.927			
Beneficiu net — Tiszta nyereség	1,432,505				
minus rezerva pt. creanțe dubioase					
le a kétes követelések tartalékára	270.000	1,162.505			
		12,449.122			12,449.122

Pădurea-Neagră, la 31 Decembrie — Feketeerdő, 1929 december 31.

Tibold Ferenc
cassier — pénztáros.

Ungár Armin
director general — vezérigazgató.

Erney Vilmos
director executiv — ügyvezető igazgató.

Vértes Sándor
expert contabil — főkönyvelő.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE — AZ IGAZGATÓSÁG:

Examinat și găsit în ordine — Megvizsgálta és rendben találta:

COMITETUL DE CENSORI — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Sigismund Emerich Iuliu Szász Eduard Hanslian
Mihai Balog expert-contabil

Ioan I. Lapedatu președinte — elnök.
Conte Coloman Tisza Dr. Aurel Socol Th. Pappoudoff
Dr. Gheorghe Popa Dr. Coloman Cifra Dr. Alexandru Dénes
Nicolae Szemere Eugen Ungár Armin Ungar
Ludovic Ungár Wilhelm Erney

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7—58.

Cea mai mare fabrică
de textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7—58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

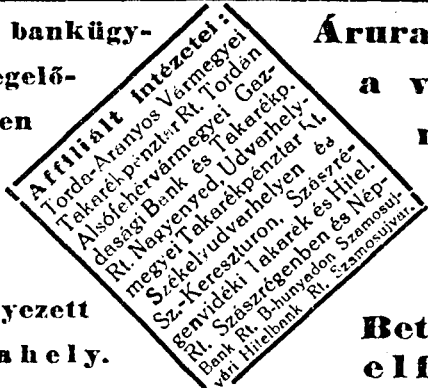
Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi **85** millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely.

Áruraktárai a vasút mellett

Betéteket elfogad

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, izletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fiókinézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen Zălau-Zilah

Affiliált intézetek: A Nagyenyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-marosujvári fiókinézete.

Saját tőkéi **58** millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — A t utalás a bel- és külföld bármely piacára.

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—

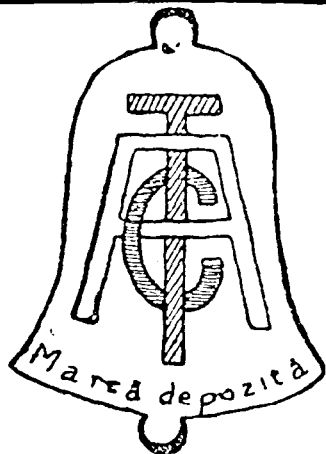
Szöveg között cm²-ként — — Lei 15'—

Többi hirdetési oldalon — — Lei 10'—

Egy garmond sor Lei 80'—

Citiți

„Lemnul”

Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrică

„TACĂMUL” din

•••••

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile rebluterii mai bune. Numai pentru revânzător. „Tacămul” fabrică de argintării. Cluj Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4—82 Adresa telegrafică: „Tacămul”